

cecidisti lucifer q: mane oriebaris  
**O**is lapis p̄cios⁹ opimētū tuū: mo-  
do subter te sternetur tinea. et opi-  
mentū tuū vermis. **O** deus quāta di-  
stantia inter opimentū p̄ciosi lapi-  
dis. et opimentū vermis: inter deli-  
cias paradisi et tinea inferni. **S**cio q:  
paratus est ille ignis diabolo et an-  
gelis eius et hominib⁹ similib⁹ eius:  
vbi sine fine finient sine morte mori-  
entur: torquentur sine cessatōe. **V**i-  
uēs igit in infernū descēde: p̄curre  
mentalib⁹ oculis tormentorum offi-  
cinas: fuge scelera et vicia. p̄ quib⁹  
sceleratī homines et viciosi pierunt.  
**H**abe obio iniquitatē. et dilige le-  
gem dñi: et in tam formidolosis nū-  
binis fac sarcinā tuam odiū pecca-  
ti. **Q**uinta regio est paradysus sup̄  
celestis. **O** beata regio sup̄narū vir-  
tutum. vbi beata trinitas a beatīs  
facie ad faciem videt: vbi illa subli-  
mia agmina sublimi p̄naz applau-  
su. sanctus. sanctus. sanctus. dñs de-  
us sabaoth clamare nō cessant. **L**o-  
cus est voluptatis: vbi torrente vo-  
luptatis potant iustī. **L**ocus splēdo-  
rū: vbi iustī fulgēt sic splēdor firma-  
mētī. **L**oc⁹ leticie: vbi leticia sēpi-  
na sup̄ capita eorū. **L**oc⁹ abūdantie:  
vbi nihil deest videntib⁹ eū. **L**ocus  
suauitatis: vbi apparet dñs suavis  
vniuersis. **L**ocus pacis: vbi in pace  
factus est locus eius. **L**ocus ammi-  
ratōnis: vbi sunt mirabilia opa eius.  
**L**ocus satietatis: vbi satiābimur. cū  
apparuerit gloria ei⁹. **L**ocus visio-  
nis: vbi videbit magna visio. **O** re-  
gio sublimis plena diuitiarū et val-  
le lacrimarū susperamus ad te: vbi  
sapientia sine ignorantia. memoria  
sine obliuione. intellect⁹ sine erro-  
re. ratio sine obscuritate splēdebit. **R**e-  
gio in qua dñs trāsiens ministrabit

electis suis: ibi est. tales se qualis est  
ostēdet. **I**llic erit deus omnia in omni-  
b⁹: vbi rerū vniuersitas mirabiliter  
ordinata dabit creatori gloriā: leti-  
ciā creature. **C**urre igitur spūalis  
anima oculis desideriorū p̄ regē idēz  
istam et vidē regē glorie in decore  
suo gloriosū: stipatum legionib⁹ an-  
gelorū. sanctorū. ornatum agminib⁹.  
deponentē sup̄bos. humiles exal-  
tātem: damnātē demones. homines  
redimentes. et dic. **B**eatī qui habi-  
tant in domo tua dñe: in secula secu-  
lorū laudabunt te. **C**ū ergo mente  
p̄cepis tam p̄ciosas nūbinas: mer-  
cimonia taz p̄clara: cōstrue sarcinā  
tuam amorē dei. **V**idisti regiones:  
animaduertisti nūbinas: sarcinā  
cōstruxisti. et beatus es. **N**egotiare  
ergo dū veniat dñs deus tuus. ut ei  
dicere possis: dñe quinqz talēta tra-  
didisti michi. ecce alia quinqz sup̄lu-  
eratus sū. et audire merearis: mera  
in gaudiū dñi tui sp̄s ecclesie q̄ est  
benedictus in secula.

**¶ Parabolā beati bernardi de filio  
regis.**

**R**ex diues et p̄potēs deus om-  
nipotēs filiū sibi fecit homi-  
nē quēz creauerat: cui sicut  
puero delicato pedagog⁹ delega-  
uit legem. p̄p̄bas ceterosqz tutores  
et auctores vsqz ad p̄finitū tempus  
eius cōsummatōis. **I**nstruxit euz et  
monuit: dñm eū paradisi ostituēs.  
omnesqz thesauros glorie sue ei ostē-  
dens et rep̄mittēs: si se non desere-  
ret. **E**t ne qd deesset bonis eius etiā  
liberū arbitriū indulsit: ut bonū ei⁹  
esset voluntarium: non coactū. **A**c-  
cepta licētia boni et mali. cepit eum  
tebere bonorū suorū: a cōcupiscētia  
10b iiii

sciendi bonum et malum. **E**gressus igitur de paradiso bone cōsciētie noua querens que nesciebat. qui nulla adhuc nisi bona nouerat: paternis legibus et pedagogis relictis mās ducavit de ligno scientie boni et mali contra vetitum patris: et abscondē se miser et fugiens a facie domini cepit vagare puer insipiens per montes altitudinis: per valles curiositatis. per campos licētie per nemora luxurie: per paludes voluptatum carnalium. per fluctus curarū seculariū. Videns antiquus predo lasciuū puerum sine custode sine rectore. procul a domo patris vagantez accessit et pomula illa inobedientie manu male p̄suasionis ei porrigēs: postq̄ cōsensū ab eo elicit aggreffus est miserū et in terram id est in terrenam eū desideria precipitans: petesq̄ id est mentis affectiones ne resurgat fortissimis ei secularis cōcupiscētie vinculis alligans. manusq̄ opationis et oculos mētis. misit eū in nauim male securitatis: et flante vehemēter vento adulatōnis transiit eū in longinquā regionem dissimilitudinis. Veniens ille in regione non suaz: venalis factus est omnibz qui p̄tergreduūtur viam. Discit porcos pascere: filiquas porcorum manducare: et discit omnia que didicerat: et discit que nesciebat: seruilis scilicet opa. Vincitq̄ in desperatōnis carcere. vbi in circuitu impij ambulat. in mola illa impie circuitiōnis cogitur molere emolumento male cōsciētie. Proh dolor. Et vbi nūc ē pater ille potētissimus et dulcissim⁹. atq̄ liberalissim⁹. Nūquid potest obliuisci filium vteri sui. Absit absit. Nō obliuiscitur. sed miseref: dolet et conqueritur. de absentia et pa-

bitōe filij sui. **M**ābat amicis: sollicitat seruos: omnesq̄ suscitāt ad reqrendū eum. **V**nus seruorū timor ad impium dñi filij fugitiui vestigia p̄sequens. in p̄fundo carceris inuenit filium regis carnalibz peccatorum sordidibz obfitum: vinculis et catenis male consuetudinibz ligatum: miserū et amētē in miseris securū et ritētē. **Q**uē verbz et veribz vrgēs ut exiret et rediret tāta miserū ofusione desecit: ut sic monti iā vicinus iaceret. et adherēt in ēra venter eius. **E**gressus e vestigio alius cui nomē spes: vidensq̄ filiu regis a timore non erutum sed obrutum. nō adiutū sed deiectū: accessit leniter et suscitans de terra inopem: et destitit eum erigēs paupē: leuansq̄ caput ei⁹ et coacta in vnum consolationis veste. oculos eius detergens et faciez: lēu inquit. quanti mercenarij in domo patris tui abūdant panibus: tu autē hic fame peris. **S**urge obsecro et vade ad patrem tuū et dic ei. **P**ater fac me sicut vnū ex mercenariis tuis. **T**ūc ille tandē vix ad se modicū reuersus: tu ne es inquit spes. Et quō spei introitus potuit patere. in tantū et tam horribile p̄fūdū desperatōis mee. **E**go ego inquit illa. si spes a p̄re tibi transmissa. te adiutura. te nō desertura: donec te introducā in domū patris tui et in cubiculū genitricis tue. **E**t o inquit ille dulce leuamē laborū: dulcis cōsolatio miserorū. o vna et nō infima de tribus cubili regis afflictricibus vides carceris mei p̄fūdū immane: vides vincula q̄ tamen ad ingressum tuū iā ex maxima parte dirupta sūt et dissoluta: vides captiuatorū meorū immanē multitudinē. fortitudinē. velocitatē. astutiā. et q̄s tibi loc⁹ b⁹

At spes ne timeas inquit: q̄ nōs ab  
iuuat misericors est: qui p̄ nobis pu  
gnat omnipotens est: pluresq̄ sunt  
nobiscū q̄ cū illis. **S**uper hec omnia  
abburī tibi a patre missū equū de  
siterij: cui cum insederis me duce ab  
his oibz securus p̄ficisceris. **D**ixit:  
et molibz strametis pie deuotionis  
submissis. et bonorum exemplorum  
calcaribz additis equo desiderij im  
posuit filiū regis: sed frenū defuit.  
**T**āta erat festinatio fugiendi. **A**li  
co equus currit infrenis: trahit spes  
ante: timor autē retro verberibz ur  
getz minis. **T**unc videntes is otur  
bati sūt principes edom: robustos  
moab obtinuit tremor: obriguerūt  
omnes inhabitatores chanaan. **T**r  
nuat sup̄ eos for̄midoz p̄pauor: in ma  
gnitudine brachij tui: fiant immo  
biles quasi lapis donec p̄trāseat fi  
lius tuus dñe: filius tuus iste quem  
possedisti. **S**z cū sic ferunt p̄cipites:  
effugiūt quidē. s̄ non sine piculo:  
quia sine modo. sine cōsilio. **P**ropter  
q̄d a patre trāsmiſsa accurrūt prū  
dētia. vna te sūmis principibz pala  
tū in comitatu amicā habens tem  
peratiam: et tenēs currentes parti  
us inquit: obsecro partius. dicit enī  
salomon. **Q**ui festinus est pedibus:  
offendit. **S**i sic curritis offenditis:  
si offenditis caditis: si caditis filius  
regis quē suscepistis liberandū. mis  
ericors redditis. **N**am si ceciderit: illi  
co manus eorum erit super eū. **H**ec  
dicens frenum discretōis imposuit  
feruico illi equo desiderij: eiusq̄ ha  
benas temperatīe regēdas cōmisit.  
**C**ūq̄ timor retro deviciā et virtu  
te minicozū et tarditate fuge cau  
saretur: vade inquit prudētia retro  
sathanas: scābalum es nobis. **F**or

stibus et laus nostra dominus: et fa  
ctus es nobis in salutē. **E**t ecce for  
titudo miles dñi egregi9. accurrēs  
p̄ campum fiducie. extracto gladio  
leticie. nolite inquit nolite turbari:  
plures nobiscum sunt q̄ cum illis.  
**T**ūc prudentia curie celestis affue  
ta consilijs. cauete inquit obsecro:  
quia hereditas ad quā in initio fe  
stinatur sicut dīc salomō: in fine be  
nedictione carebit. **P**roficiscimini  
igitur: nō tā festinanter q̄ prudē  
ter. **I**nimici enī non sunt in itinere:  
s̄ iuxta iter scādalū solēt ponere: in  
biuijs et triuijs et viarū anfractibz.  
**P**recedā itaq̄: vos autē tenete vias  
iusticie et velociter introducem9 vos  
in castra sapiētie: que iam non p̄cul  
sūt a nobis. **S**apiētia enī est de qua  
dicītur. **C**ōcupiscens sapiētia: disce  
iusticiā. **S**ic itaq̄ dū viam carpunt.  
urget timor. spes trahit. munit for  
titudo. tēperatīa moderat: p̄uidet  
et instruit prudētia. ducit et p̄ducit  
iusticia: appropinquat fili9 regis ca  
stris sapiētie. **Q**ue noui hospitis au  
dito aduētū p̄occupat euz qui se cō  
cupiscit: occurrit et ostēdit se in vijs  
hilariter. **F**ossa vero p̄funde humi  
litis castra cigeat: sup̄ quas for  
tissim9 et pulcerrim9 murus obediē  
tie edificat9 celos penetrabat: quē  
bonorum exemplorum historie vna  
diq̄ depicte mirabiliter decorabāt.  
**E**dificatus autem erat cum propu  
gnaculis: mille clipei ex eo depen  
debant: omnis armatura fortium.  
**P**orta professionis omnibz patēs:  
iamitoz in limine dignos inducens:  
et indignos abiciens. **P**reco sup̄ por  
tam clamans. **S**i quis diligit sapien  
tiā ad me declinet et eā inueniet: et eā  
dū inuenerit btūs ē si tenuerit eam.

**H**uc filius regis occurrētis sibi sapientie ducatu introductus. imovl-  
mis deportatus. familie regie valla-  
tus obsequijs. ad medie civitatis ar-  
cem pducitur: vbi ipsa edificavit fi-  
bi domū. scidit colūnas septem. sub-  
didit sibi gentes supborū et sublimiū  
colla ppa virtute calcavit. **T**bi col-  
locatur in lecto sapientie: quē am-  
biunt sexaginta fortissimi ex forti-  
bus israel: vniuscuiusq; ensis sup fe-  
mur suū. **A**dest dauid in timpano et  
choro. in cordis et organo: ceteriq;  
celestis curie paramphī gauden-  
tes et exultantes magis sup vno pec-  
catore penitētiā agente: q̄ supra  
nonagintanovē iustos qui nō indige-  
nt penitētiā. **E**t ecce veniens ab  
aquilone vētus turbinis et ignis in-  
voluens totā concussit domū sapiē-  
tie. castra turbavit. **E**gressus ē enī  
pharao cū curribus et equitib; per-  
sequens fugientē israel. **C**ogitas  
vēst etiā vnamimiter: simul aduers<sup>9</sup>  
eū. testamentū disposuerunt taber-  
nacula pdumeorū et ismahelite:  
moab et agarem iabal et amon et  
amalech. alienigene cū habitātib;  
tirū. **E**tenim assur ille magnus ex-  
terminator diabolus venit cū illis.  
**Q**uid multas. **O**bsessa ē ciuitas. **T**az  
furgūt temptationū machine: vr-  
get vndiq; inimicus ille in insidijs  
draco in apto leo: cogit socios. ig-  
nes micit. pfodit muros: bella susci-  
tat. insidias submittit: totius vrbis  
mimitans excidiū. **I**ntus vero timor  
et agustie: et vehemēt et improviso  
hostiū impetu omnes turbati sūt et  
moti sunt sicut ebrius: et omnis sapiē-  
tia eorū deuorata est: et clamauerūt  
ad dñm cum tribularent. **C**urritur  
ad arcem sapiētie: mala nūciantur.  
consiliū queritur. **R**euerfa enī ad se

prudentiā consulit sapiētiā. quid fa-  
cto opus sit. **I**lla accelerāduz testa-  
tur et regis summi querēdu consiliū.  
**E**t quis inquit ibit nob;? **A**t sapien-  
tia: oratō inquit. **E**t ne morā faciat  
in eundo. ascēdat sup equum fidei.  
**Q**uesita diu oratō in tanto tumultu  
vix tandem inuenta adest: ascen-  
dit sup equū fidei. pficiscitur pviaz  
celi. nec cessat donec intret portas  
dñi in confessione: atria eius in pma-  
nis. **E**t sicut familiare mancipium.  
cū fiduria accedēs ad thronū glie  
eius. expōit necessitatis sue nego-  
ciū. **A**udit o rex filij piculo. cōuers<sup>9</sup>  
ad cōsortes regni sui caritatez. o in-  
quit quem mittam: et quis ibit nob;?  
**A**t illa: ecce ego inquit: mitte me.  
**T**ūc rex pualens inquit pualebis:  
et liberabis eū. **E**gredere et fac ita  
**I**lico egressaz a facie dñi regnam  
celi caritatez tota comittat militia  
celestis: veniēs q; et descēdens in ca-  
stra. a virtute et leticia pſentie sue  
ilico omnia exhilaravit: cōmota cō-  
posuit. turbata pacavit. **R**edita  
ē miseris lux timidis fiducia. **R**edit  
coraz spes que pene aufugerat. for-  
titudo que pene corruerat. **R**efumit  
cōstātiā tota sapiētie militia. **A**t in  
imici ciuitatē obsidentes. q̄ nā est in  
quirit exultatō in castris. **N**on fuit  
tāta exultatō heri et nudiustercius.  
**V**e nob; venit de<sup>9</sup> in castra. ve nob;  
**F**ugiam<sup>9</sup> israelē: de<sup>9</sup> enī pugnat  
p eis. **S**ic fugiētib; inimicis gratie  
impet<sup>9</sup> letificauit ciuitatē dei: sancti-  
ficauit tabernaculum suū altissimū.  
**D**eus in medio ei<sup>9</sup> non cōmouebit:  
adiuuabit eā de<sup>9</sup> mane biluculo. **C**ō-  
turbate sūt gētes et inclinata sūt re-  
gna: dedit vocē suā: mota ē terra. **D**o-  
minus vtutū nobiscum. susceptor  
noster deus iacob. **S**uscipiens ergo

puerū dei. puerū suū. regina caritas  
euexit ab celū: p̄riq; deo replētavit  
Cui pater placitus ac seren⁹ occurrē  
rēs. cito inquit p̄ferte stolā p̄maz ⁊  
induite illū: et date anulū in manu  
eius ⁊ calciamenta in pedib; ei⁹. Et  
p̄ducite vitulum saginatū. et occidi  
te illum. Epulare enim et gaudere  
oportet. quia iste filius meus mor  
tuus fuerat ⁊ reuixit: pierat et inuē  
tus est. Nota hic quatuor in pueri  
nostri liberatōe. Primo penitentiā q̄  
fatua: secundo fugam q̄ temerariā.  
et irratiōabilez: tercio pugnam q̄  
trepidam et meticulosā: quarto via  
toriam validam et sapientē. Que  
omnia in vno quolibet fugiente de  
seculo inuenies. Primo enī est ebea  
⁊ insipies: postea p̄cept⁹ ⁊ temerari⁹  
in p̄speris: deinde trepidus et pusil  
lanimis in abūsis: postremo puidus  
⁊ eruditus ⁊ p̄fectus in regno ca  
ritatis.

Parabola eiusdem de fide spe et  
caritate.

**R**ex nobilis et potēis tres  
habuit filias: fides spem ⁊  
caritatez: his delegauit ci  
uitatē eximīā. Iūanā aīaz. In q̄ cū  
tres sūt arces. ratiōabilitas. cōcupisci  
bilitas. irascibilitas. vnicuiq; suā cō  
didit: fidei p̄mā. spei secūdā: caritati  
terciā. Ratiōabilitati p̄ficiē fides:  
quia fides nō habet meritū: vbi hu  
mana racō p̄bet exp̄imētū. Cōcupi  
scibilitati spes: q; concupiscere nos  
nō licet q̄ videmus sed que speram⁹:  
⁊ spes q̄ videt non ē spes. Irascibi  
litati caritas feruor: scilicet feruori:  
vt feruor virtutis feruori nature do  
mine: imo feruor naturā attollat  
se in feruorez virtutis. Ingressus ille

vnāqueq; p̄ posse suo bonū suū or  
nat et p̄curat. Custodem ergo bonū  
sue in ratiōabilitate fides po  
nit prudētiā: ut suū ius in ea sibi cō  
seruet: et ratōez sub legib; fidei et  
intra terminos a fide positos colat  
beat. Vt autē fiducialiter in bono a  
geret: addidit ⁊ obediētiā. Vt obe  
dientia p̄cessum operis et tolerantiā  
haberet laboris: subdidit ⁊ paciētiā.  
Vt autē etiā inferiorem actiū vel  
sensuū familiā regere bene posset ⁊  
dispensare. ip̄az ei dispēlatōez subse  
cit. Vt secundu ap̄istolū honeste et  
secūdu ordinē om̄ia fierēt: addidit  
et ordinē. Ne maledictō meraret bo  
nū. maledicta enī ois bon⁹ in disci  
plinata: custodē in porta posuit disci  
plinam. Spes autē in concupiscibi  
litate bonū sue sobrietatez p̄fecit:  
ut ius suū in ea sibi cōseruaret: et  
principale ei⁹ sibi sēper seruire cō  
pelleret. Vt autē inferiōrē volūtātū  
et voluptatū familiā discrete regē  
sufficēt: ipsā ei subdidit discretōem  
Cui etiā contra concupiscentiam  
carnis addidit continentiam: cōtra  
concupiscentiam oculorū constan  
tiam: contra ambitionem seculi hu  
militatem. Et ne egestas intraret  
bonū. vbi enim multa verba sunt  
sicut dicit salomō ibi multa egestas:  
silentium custodem posuit in limine  
At caritas suam bonū ad austrū  
et meridiem positam. amice sibi pie  
tati cōmisi: iusq; suū omne ei tra  
didit. subdens ei ad obsequium pri  
mum. mundiciā corporis: deinde cō  
gruas exercitationes videlicet le  
ctiōes. meditationes. orationes et  
spirituales affectōes. Et ne ingres  
sa bonū miseria conturbaret bea  
titudinem filiorum dei. qui in sep  
timo gradu id est in perfectione